

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2015/2096

ze dne 16. listopadu 2015

o postoji Evropské unie k osmé hodnotící konferenci Úmluvy o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) zbraní a toxinových zbraní a o jejich zničení (BTWC)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 29 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 12. prosince 2003 přijala Evropská rada strategii EU proti šíření zbraní hromadného ničení, jejímž cílem je mimo jiné zesílit účinek Úmluvy o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) zbraní a toxinových zbraní a o jejich zničení (dále jen „BTWC“), pokračovat v úvahách o kontrole dodržování BTWC, podporovat univerzální platnost úmluvy a její vnitrostátní provádění, a to i prostřednictvím trestněprávních předpisů, a zvyšovat míru dodržování úmluvy.
- (2) Dne 28. dubna 2004 přijala Rada bezpečnosti OSN jednomyslně rezoluci č. 1540 (2004), která označuje šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů za hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost. Provedení ustanovení této rezoluce přispívá k provádění BTWC.
- (3) Dne 26. srpna 1988 přijala Rada bezpečnosti OSN rezoluci č. 620 (1988), která mimo jiné vybízí generálního tajemníka, aby ihned zahájil šetření v reakci na tvrzení týkající se možného použití chemických a bakteriologických (biologických) nebo toxinových zbraní, které může představovat porušení Protokolu o zákazu užívat ve válce dusivých, otravných nebo podobných plynů a bakteriologických prostředků (dále jen „Ženevský protokol z roku 1925“). Dne 20. září 2006 přijalo Valné shromáždění globální strategii OSN pro boj proti terorismu, připojenou k rezoluci č. 60/288 ze dne 8. září 2006, ve které členské státy OSN vybízejí generálního tajemníka, aby aktualizoval seznam odborníků a laboratoří, jakož i technické pokyny a postupy, které má k dispozici pro včasné a účinné šetření údajného použití dotyčných zbraní.
- (4) V souvislosti s BTWC přijala Rada dne 27. února 2006 společnou akci 2006/184/SZBP ⁽¹⁾ s cílem prosazovat univerzální platnost úmluvy a podporovat její provádění státy, které jsou jejími stranami, a to tak, aby tyto státy provedly mezinárodní závazky vyplývající z BTWC ve svých vnitrostátních právních předpisech a správních opatřeních.
- (5) Souběžně se společnou akcí 2006/184/SZBP schválila Evropská unie akční plán pro biologické a toxinové zbraně ⁽²⁾, ve kterém se členské státy zavázaly předložit OSN v dubnu každého roku zprávy o opatřeních k budování důvěry a generálnímu tajemníku OSN seznamy příslušných odborníků a laboratoří s cílem usnadnit případné vyšetřování údajného použití chemických a biologických zbraní.
- (6) Dne 20. března 2006 přijala Rada společný postoj 2006/242/SZBP ⁽³⁾ týkající se šesté revizní konference úmluvy o biologických a toxinových zbraních.

⁽¹⁾ Společná akce Rady 2006/184/SZBP ze dne 27. února 2006 na podporu Úmluvy o biologických a toxinových zbraních (BTWC) v rámci strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 65, 7.3.2006, s. 51).

⁽²⁾ Úř. věst. C 57, 9.3.2006, s. 1.

⁽³⁾ Společný postoj Rady 2006/242/SZBP ze dne 20. března 2006 ke konferenci o revizi Úmluvy o biologických a toxinových zbraních v roce 2006 (Úř. věst. L 88, 25.3.2006, s. 65).

- (7) V souvislosti s BTWC přijala Rada dne 10. listopadu 2008 společnou akci 2008/858/SZBP ⁽¹⁾ s cílem prosazovat univerzální platnost této úmluvy, poskytovat státům, které jsou stranami úmluvy, podporu při jejím provádění, prosazovat předkládání prohlášení o opatřeních k budování důvěry těmito státy a poskytovat podporu procesům podle BTWC v období mezi zasedáními.
- (8) Dne 18. července 2011 přijala Rada rozhodnutí 2011/429/SZBP ⁽²⁾ o postoji Unie k sedmé hodnotící konferenci BTWC.
- (9) Na sedmé hodnotící konferenci BTWC bylo rozhodnuto o prodloužení mandátu útvaru na podporu provádění úmluvy o další pětileté období (2012 až 2016) a o rozšíření jeho úkolů, aby zahrnovaly provádění rozhodnutí o zřízení a správě databáze žádostí o pomoc a nabídek pomoci, jakož i a zprostředkovávání souvisejících výměn informací mezi státy, které jsou stranami úmluvy, a případnou podporu provádění rozhodnutí a doporučení sedmé hodnotící konference ze strany států, které jsou stranami úmluvy.
- (10) Na sedmé hodnotící konferenci bylo rozhodnuto, že osmá hodnotící konference se uskuteční v Ženevě nejpozději v roce 2016 a jejím úkolem by mělo být zhodnocení toho, jak BTWC funguje, přičemž se mimo jiné zohlední:
- nový vědecký a technologický vývoj, který je z hlediska BTWC významný,
 - pokrok učiněný státy, které jsou stranami úmluvy, při plnění povinností vyplývajících z BTWC,
 - pokrok při provádění rozhodnutí a doporučení, na nichž se sedmá hodnotící konference dohodla.
- (11) V souvislosti s BTWC přijala Rada dne 23. července 2012 rozhodnutí 2012/421/SZBP ⁽³⁾ s cílem prosazovat univerzální platnost této úmluvy, poskytovat státům, které jsou stranami úmluvy, podporu při jejím provádění, prosazovat předkládání prohlášení o opatřeních k budování důvěry těmito státy a poskytovat podporu procesům podle BTWC v období mezi zasedáními.
- (12) S ohledem na nadcházející hodnotící konferenci BTWC, která se bude konat v listopadu a prosinci 2016, je vhodné aktualizovat postoj Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Unie se během příprav na osmou hodnotící konferenci Úmluvy o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) zbraní a toxinových zbraní a o jejich zničení (dále jen „BTWC“) a v jejím průběhu zaměří zejména na zajištění toho, aby se státy, které jsou stranami úmluvy, věnovaly těmto prioritním otázkám:

- budování a udržování důvěry v dodržování úmluvy prostřednictvím řady konkrétních opatření popsanych v tomto rozhodnutí;
- podporování vnitrostátního provádění, mimo jiné prostřednictvím většího zapojení nevládních zúčastněných stran;
- podporování mechanismu generálního tajemníka OSN pro vyšetřování údajného použití biologických zbraní a činitelů prostřednictvím dalšího rozvoje operačních schopností jakožto prostředku k zesílení účinku článků VI a VIII BTWC a
- prosazování univerzální platnosti BTWC.

⁽¹⁾ Společná akce Rady 2008/858/SZBP ze dne 10. listopadu 2008 na podporu úmluvy o biologických a toxinových zbraních (BTWC) v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 302, 13.11.2008, s. 29).

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady 2011/429/SZBP ze dne 18. července 2011 o postoji Evropské unie k sedmé hodnotící konferenci států, které jsou stranami Úmluvy o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) zbraní a toxinových zbraní a o jejich zničení (BTWC) (Úř. věst. L 188, 19.7.2011, s. 42).

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady 2012/421/SZBP ze dne 23. července 2012 na podporu úmluvy o zákazu biologických a toxinových zbraní (BTWC) v rámci strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 196, 24.7.2012, s. 61).

Cílem Unie je přezkoumat fungování BTWC a procesů mezi zasedáními v letech 2012 až 2015, podpořit konkrétní opatření a prozkoumat možnosti dalšího zesílení účinku BTWC. V tomto ohledu Unie přednese na osmé hodnotící konferenci v roce 2016 konkrétní návrhy s cílem dosáhnout jejich přijetí touto konferencí.

Článek 2

Unie v zájmu dosažení cílů stanovených v článku 1:

- a) přispěje na osmé hodnotící konferenci k plnému přezkumu fungování BTWC, včetně provádění závazků států, které jsou jejími stranami, podle BTWC a provádění a výsledků programu mezi zasedáními v letech 2012 až 2015;
- b) podpoří nový robustní pracovní program, který se v období mezi osmou a devátou hodnotící konferencí zaměří na nedostatky předchozích programů mezi zasedáními, a to přijetím posílených mechanismů vedoucích k dosažení dalšího pokroku v rámci tohoto pracovního programu s cílem zvýšit účinnost BTWC;
- c) podpoří devátou hodnotící konferenci BTWC, která by se měla konat nejpozději v roce 2021;
- d) bude usilovat o dosažení shody vedoucí k úspěšnému výsledku osmé hodnotící konference na základě rámce zavedeného na předchozích konferencích a bude prosazovat mimo jiné tyto klíčové otázky:
 - i) Unie sice uznává, že v této fázi neexistuje shoda v otázce ověřování, které zůstává ústředním prvkem úplného a účinného režimu odzbrojení a nešíření, avšak usiluje o určení možností, které by mohly v rámci nového programu mezi zasedáními a posléze přispět ke zvýšení důvěry v dodržování BTWC a k účinnému naplňování jejího cíle a účelu. Státy, které jsou stranami úmluvy, by měly být schopny prokázat dodržování BTWC mimo jiné prostřednictvím interaktivních výměn informací (jako jsou povinná nebo dobrovolná prohlášení) a zvýšené transparentnosti údajů o svých kapacitách, činnostech a akcích, včetně dobrovolných a dalších dohodnutých opatření v konkrétních místech; základ pro tuto práci tvoří návrhy učiněné v rámci programu mezi zasedáními v letech 2012 až 2015 a jeho výsledky,
 - ii) podpora, případně posilování vnitrostátních prováděcích opatření, včetně správních, soudních a trestních právních předpisů, a kontroly nad patogenními organizmy a toxiny v rámci BTWC. Je možné zvážit další opatření a přijmout rozhodnutí o způsobech a prostředcích pro zlepšení vnitrostátního provádění BTWC: osvěta zaměřená na nevládní zúčastněné strany na národní, regionální a globální úrovni a navazování kontaktů s nimi v souvislosti s jejich úlohou při prosazování cílů BTWC a při jejím provádění; pokračující podpora přijímání vhodných norem upravujících opatření pro biologickou bezpečnost a ochranu; zvyšování povědomí mezi příslušnými odborníky v soukromém i veřejném sektoru; programy odborné přípravy a vzdělávací programy pro osoby, jimž je udělen přístup k biologickým látkám a toxinům, které jsou z hlediska BTWC významné; podpora kultury odpovědnosti mezi příslušnými vnitrostátními odborníky a dobrovolné vypracovávání, přijímání a prosazování kodexů chování; podpora dodržování závazků v rámci rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1540 (2004) a rezoluce č. 1673 (2006) v oblastech významných pro vyloučení rizika získání nebo použití biologických nebo toxinových zbraní k teroristickým účelům, včetně rizika přístupu nestátních subjektů k materiálu, vybavení a znalostem, které by mohly být použity pro vývoj a výrobu biologických a toxinových zbraní,
 - iii) univerzální účast všech států na BTWC, včetně vyzvání všech států, které nejsou stranami BTWC, aby k ní neprodleně přistoupily a právně se zavázaly k odzbrojení a nešíření biologických a toxinových zbraní, a vybízení těchto států, aby se v době, než k BTWC přistoupí, účastnily jednání stran jako pozorovatelé a aby na dobrovolném základě prováděly její ustanovení, a včetně doporučení přijetí akčního plánu pro univerzální platnost, jehož koordinací by byl pověřen útvar na podporu provádění úmluvy a jenž by byl na setkáních mezi zasedáními vyhodnocován na zasedáních k tomuto účelu svolaných,
 - iv) vyvíjení úsilí o to, aby byl zákaz biologických a toxinových zbraní prohlášen za univerzálně závazné pravidlo mezinárodního práva, a to i prostřednictvím dosažení univerzální platnosti BTWC,
 - v) úsilí o zvýšení transparentnosti a budování důvěry v dodržování úmluvy, mimo jiné prostřednictvím nezbytných a dosažitelných revizí současných opatření k budování důvěry; Unie je ochotna vyvíjet úsilí na zdokonalení opatření k budování důvěry s cílem zvýšit jejich přímý vztah k hlavnímu cíli, jímž je transparentnost a rozptýlení podezření a obav; bude pokračovat v podpoře dobrovolného procesu vzájemného hodnocení jakožto hodnotného nástroje pro zvýšení transparentnosti mezi státy, které jsou stranami úmluvy, čímž dojde ke

zvýšení důvěry v dodržování BTWC a zlepšení vnitrostátního provádění, a to sdílením osvědčených postupů, zlepšováním povědomí zúčastněných stran, pokud jde o požadavky na provádění, a zvyšováním mezinárodní spolupráce v této oblasti,

- vi) posílení operačních schopností mechanismu generálního tajemníka OSN pro vyšetřování údajného použití chemických a biologických zbraní, mimo jiné rozšířením kolektivu vyškolených odborníků, poskytováním odborné přípravy a prováděním simulačních cvičení a cvičení v terénu; souběžné činnosti mohou pomoci dalšímu zesílení účinku článku VI a nepřímo článku VII BTWC,
- vii) přijímání rozhodnutí o poskytování pomoci a koordinaci v rámci článku VII BTWC s příslušnými organizacemi na žádost kterékoli strany v případě údajného použití biologických nebo toxinových zbraní, včetně posilování vnitrostátních kapacit pro sledování nemocí, jejich zjišťování a diagnostiku a zlepšování systémů veřejného zdravotnictví jakožto první linie ochrany,
- viii) zlepšení transparentnosti v oblasti spolupráce a pomoci související s článkem X BTWC a zohlednění působnosti, práce a odborných poznatků jiných mezinárodních organizací. Unie bude nadále podporovat konkrétní provádění článku X BTWC prostřednictvím svých různých programů pomoci a je připravena pokračovat ve vypracovávání společných ujednání, která tvoří základ pro účinný postup, pokud jde o spolupráci pro mírové účely v rámci úmluvy; je možné zvážit další kroky a přijmout rozhodnutí o posílení mezinárodní spolupráce, pomoci a výměny v oblasti využití biologických věd a technologií pro mírové účely a o podpoře budování kapacit v oblasti sledování nemocí, zjišťování, diagnostiky a omezení infekčních nemocí; Unie bude i nadále podporovat provoz současné databáze spolupráce a pomoci a případně bude hledat způsoby, jak zvýšit její užitečnost; podpora, mimo jiné, programů globálního partnerství skupiny G7, příslušných programů Unie a cílů agendy celosvětové zdravotní bezpečnosti, zaměřená na provádění mezinárodních zdravotnických předpisů a odzbrojení, případnou kontrolu a zabezpečení citlivých materiálů, zařízení a poznatků,
- ix) podpora procesu častějších a cílenějších hodnocení příslušného vědeckého a technologického vývoje, který by mohl být pro BTWC významný; v rámci tohoto procesu by do útvaru na podporu provádění úmluvy mohla být začleněna trvalá poradní funkce v oblasti vědy a technologie a také důkladnější hodnotící proces jakožto ústřední prvek nového pracovního programu mezi zasedáními, aby do něj byly více integrovaným a lépe koordinovaným způsobem zahrnuty příslušné akce a činnosti vykonané mezinárodními akademii a státy, které jsou stranami úmluvy.

Článek 3

S cílem zlepšit dodržování BTWC Unie podpoří větší relevantnost a zevrubnost formulářů pro opatření k budování důvěry:

- a) posuzováním každoročně předkládaných opatření k budování důvěry jakožto řádného vnitrostátního nástroje pro prokazování provádění a dodržování BTWC a další rozvoj těchto opatření s ohledem na tento cíl;
- b) co nejrozsáhlejším možným zjednodušením formulářů pro opatření k budování důvěry a odstraněním potenciálních nejednoznačných prvků;
- c) podporováním útvaru na podporu provádění úmluvy, aby hrál významnější roli, pokud jde o pomoc vnitrostátním kontaktním místům při vypracovávání jejich opatření k budování důvěry, a to prostřednictvím regionálních seminářů a odborné přípravy pro elektronické předkládání opatření k budování důvěry;
- d) úsilím o zvýšení účasti na opatřeních k budování důvěry a jejich kvality a komplexnosti větší funkčnosti elektronického nástroje pro tato opatření a jejich zpřístupnění společně s příslušným průvodcem na internetových stránkách BTWC ve všech úředních jazycích OSN.

Článek 4

Unie kromě cílů stanovených v článku 1 podpoří posílení úlohy útvaru na podporu provádění úmluvy. Unie podpoří zejména:

- a) prodloužení mandátu útvaru na podporu provádění úmluvy na dalších pět let;
- b) zahrnutí dalších činností do mandátu útvaru na podporu provádění úmluvy za účelem provádění revidovaného a rozšířeného pracovního programu v období mezi zasedáními, jak je navrženo níže v článku 5;

- c) vyvinutí účinnějšího systému pro hodnocení vědeckého a technologického pokroku a jeho dopadu na BTWC, mimo jiné zřízením trvalé poradní a kontaktní funkce v rámci útvaru na podporu provádění úmluvy;
- d) přijetí akčního plánu na dosažení univerzality koordinuje útvary na podporu provádění úmluvy;
- e) úlohu útvaru na podporu provádění úmluvy při pomoci kontaktním místům ve státech, které jsou stranami úmluvy, pokud jde o vypracovávání a předkládání opatření k budování důvěry uvedených v článku 3;
- f) dostatečné zvýšení současného počtu zaměstnanců útvaru na podporu provádění úmluvy, aby útvary mohli plnit nové cíle a provádět činnosti uvedené v tomto článku.

Článek 5

Na podporu revize a posilování programu pro období mezi zasedáními Unie zejména:

- a) podpoří následující otázky pro nový program v období mezi zasedáními, ať již jako témata tohoto programu, nebo prostřednictvím zvláštních pracovních skupin, nebo oběma uvedenými způsoby:
 - i) vnitrostátní provádění a dodržování,
 - ii) další činnost navazující na osmou hodnotící konferenci a související s opatřeními k budování důvěry,
 - iii) pomoc a spolupráce podle článku VII BTWC,
 - iv) vývoj v oblasti vědy a techniky;
 - v) přezkum fungování poradních výborů;
 - vi) univerzální platnost, jak je navržena v článku 6;
- b) podpoří vypracovávání vnitrostátních regulačních rámců pro biologickou bezpečnost a ochranu; přijetí a prosazování přiměřených norem v oblasti biologické bezpečnosti a ochrany pro laboratoře, ačkoli tyto normy v žádném smyslu nenahrazují režim dodržování úmluvy, může jednotlivým státům, které jsou stranami úmluvy, z dlouhodobého hlediska pomoci v plnění povinností vyplývajících z BTWC. Zároveň by mohly být užitečným nástrojem, který by spolu s dalšími opatřeními pomohl prokazovat dodržování úmluvy. Jednání o tomto tématu, například s příslušnými laboratořemi, sdruženími pro biologickou bezpečnost a průmyslovými odvětvími, by mohlo být zahrnuto v novém pracovním programu mezi zasedáními;
- c) podpoří dobrovolná vzájemná hodnocení se zapojením států, které jsou stranami úmluvy, v souvislosti s BTWC. Cílem vzájemného hodnocení je zlepšit vnitrostátní provádění a poskytnout ujištění o dodržování úmluvy prostřednictvím výměny informací a zvýšené transparentnosti v souvislosti například s jejich schopnostmi, činnostmi a opatřeními zaměřenými na provádění úmluvy a snahou zajistit její dodržování;
- d) podpoří větší rozhodovací pravomoci procesů v období mezi zasedáními prozkoumáním řady možností, jako jsou řádně a jasné definované rozhodovací pravomoci pro konkrétní oblasti práce.

Článek 6

Na podporu univerzální platnosti Unie:

- a) podpoří přijetí akčního plánu pro univerzální platnost koordinovaného útvaru na podporu provádění úmluvy a obsahujícího konkrétní kroky a činnosti; součástí akčního plánu mohou být činnosti jako informační akce, společné demarše, překlady příslušných dokumentů a motivační podněty, jako například výměna informací o nabídkách pomoci; tento akční plán by se na každém zasedání států, jež jsou stranami úmluvy, zhodnotil a v případě potřeby upravil;
- b) podpoří pořádání zvláštních zasedání věnovaných univerzální platnosti BTWC nebo zasedání pracovní skupiny týkající se univerzální platnosti BTWC v rámci procesů v období mezi zasedáními, aby bylo možné koordinovat informační činnosti mezi různými aktéry a plánovat regionální iniciativy.

Článek 7

Unie podpoří úsilí o posílení mechanismu generálního tajemníka OSN pro vyšetřování údajného použití chemických a biologických zbraní, a zejména o zajištění účinnosti ustanovení mechanismu a přijetí praktických kroků za tímto účelem, jako je poskytování podpory pro programy odborné přípravy, včetně pořádání cvičení a vývoje systému analytických laboratoří.

Článek 8

Unie podpoří na osmé hodnotící konferenci úsilí o zesílení účinku článku VII BTWC, přičemž zohlední úsilí v oblasti budování mezinárodních schopností reagovat na výskyty nakažlivých chorob, vynakládané v jiných souvislostech.

Článek 9

Opatření přijatá Uníí za některým z účelů tohoto rozhodnutí zahrnují:

- a) předkládání návrhů Uníí a jejími členskými státy na základě postoje uvedeného v tomto rozhodnutí a týkajících se konkrétních, praktických a proveditelných opatření pro účinné provádění BTWC, jež by měly státy, které jsou stranami BTWC, posoudit na osmé hodnotící konferenci;
- b) případné demarše vysoké představitelky nebo delegací Unie;
- c) prohlášení vysokého představitele nebo delegace Unie při OSN učiněná během příprav osmé hodnotící konference a v jejím průběhu.

Článek 10

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne 16. listopadu 2015.

Za Radu
předsedkyně
F. MOGHERINI